

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ (ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023)

Θανάσης Γ. Ξηρός
Αναπληρωτής Καθηγητής
Συνταγματικού Δικαίου ΑΣΕΙ-ΣΣΕ

2 Οκτωβρίου

Ο Πρωθυπουργός, σε συνέντευξή του στο δελτίο ειδήσεων ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού πανελληνίας εμβέλειας και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, επισημαίνει: «... Πράγματι, κληθήκαμε φέτος το καλοκαίρι, αμέσως μετά τις εκλογές, να αντιμετωπίσουμε πρωτόγνωρες φυσικές καταστροφές, μία τεράστια πυρκαγιά και στη συνέχεια πλημμύρες, οι οποίες ήταν τέτοιας έκτασης που δεν είχαμε ποτέ συναντήσει στην πατρίδα μας... Πρέπει να σας πω ότι αντιλαμβάνομαι απόλυτα τα αισθήματα της κοινωνίας, έτσι όπως αποτυπώνονται στις δημοσκοπήσεις. Είναι πραγματικά λογικό να υπάρχει μία στεναχώρια και να υπάρχει επίσης μία απαίτηση από την κυβέρνηση να κάνει περισσότερα από αυτά τα οποία έχουμε μπορέσει να κάνουμε... Κατά συνέπεια, εγώ δεν αμφισβητώ τις δημοσκοπήσεις, μπορώ να σας πω μάλλον ότι κι εγώ τα ίδια αισθήματα συμμερίζομαι:

Μια ανάγκη να τρέξουμε πιο γρήγορα, να βάλουμε τον πήχη των δικών μας προσδοκιών πιο ψηλά και ειδικά στα ζητήματα που αφορούν την κλιματική κρίση να κάνουμε πολλά περισσότερα και από αυτά που είχαμε σχεδιάσει. Για τον απλούστατο λόγο ότι οι συνθήκες από εδώ και στο εξής θα είναι συνέχεια πιο δύσκολες. Αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει... Έχω κι εγώ εντοπίσει αρκετά σημεία στα οποία μπορούμε να γίνουμε καλύτεροι: Και όσον αφορά στον συντονισμό μεταξύ κεντρικής κυβέρνησης, τοπικής αυτοδιοίκησης β΄ και α΄ βαθμού και ως προς τα προβλεπτικά μοντέλα, τα οποία έχουν να κάνουν με την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων –ένα πρόβλημα το οποίο δεν είναι μόνο ελληνικό, θα σας έλεγα ότι είναι και παγκόσμιο–, και ως προς την ενεργοποίηση αυτοματοποιημένων πρωτοκόλλων για τη συνεργασία των Ενόπλων Δυνάμεων και ειδικά του στρατού, ο οποίος απέδειξε ότι μπορεί πράγματι να σταθεί

στο ύψος των περιστάσεων και των απαιτήσεων των πολιτών, αλλά και ως προς την ανάγκη να εκπονήσουμε μια συνολική στρατηγική προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε κεντρικό επίπεδο... Θέλω να θυμίσω, μιας και με ρωτάτε για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, ότι εμείς ήμασταν αυτοί που αλλάξαμε τον εκλογικό νόμο και δίνουμε πια τη δυνατότητα σε Δημάρχους, εφόσον φτάσουν στο υψηλό ποσοστό του 43%, να μπορούν να κερδίζουν από τον πρώτο γύρο, αλλά να έχουν και ισχυρή πλειοψηφία στο Δημοτικό Συμβούλιο, έτσι ώστε να μπορούν να είναι και υπόλογοι απέναντι στους πολίτες. Να μην έχουν δηλαδή αυτή τη δικαιολογία, “μα κέρδισα αλλά δεν μπορώ να κυβερνήσω, γιατί δεν έχω πλειοψηφία στο Δημοτικό Συμβούλιο...”. Δεν είναι ακριβώς έτσι. Καταρχάς, πολλοί Υπουργοί έκατσαν στον πάγκο. Και αυτό, τονίζω, δεν είναι τιμωρία για ένα στέλεχος, να μην συμμετέχει στο κυβερνητικό σχήμα. Είναι μία δυνατότητα να πάρουν ευκαιρίες και άλλοι συνάδελφοι, αλλά και συνάδελφοι βουλευτές ή Υπουργοί από το προηγούμενο Υπουργικό Συμβούλιο να δοκιμαστούν και σε άλλες θέσεις ευθύνης. Σας είχα πει και προεκλογικά και το πιστεύω, ότι μια τετραετία είναι αρκετός χρόνος για να δείξει κάποιος ή κάποια, τι μπορεί να προσφέρει σε ένα Υπουργείο και ότι μετά από αυτό το χρονικό διάστημα μπορεί να έρχεται ο καιρός για μια καινούργια πρόκληση. Έχω να ζυγίσω ουσιαστικά δύο πράγματα: Τη συνέχεια και τη σταθερότητα, που μπορεί να σημαίνει η παραμονή κάποιου στελέχους σε ένα Υπουργείο πέραν της τετραετίας, και θα έλεγα τον συμβιβασμό με την καθημερινότητα, την έλλειψη, ενδεχομένως, μιας φρεσκάδας, νέων ιδεών που μπορεί κάποιος να φέρει στο τραπέζι. Επέλεξα, λοιπόν, αυτές τις μετακινήσεις, σε συνδυασμό με πολλούς νέους

ανθρώπους που μπήκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο, σε πολλά επίπεδα... Το επιτελικό κράτος, για το οποίο μας έχει ασκηθεί πολύ μεγάλη κριτική, είναι αυτό το οποίο μπορεί να αναθέτει συγκεκριμένες αποστολές σε συγκεκριμένους ανθρώπους, Υπουργούς και στη συνέχεια σε Υφυπουργούς. Και νομίζω ότι αν ρωτήσετε και τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου θα σας πουν ότι έχουμε πολύ ξεκάθαρο οδικό χάρτη, θυμάστε τους γαλάζιους φακέλους, για το τι πρέπει να υλοποιήσουν. Και ναι, έκρινα ότι χρειαζόμαστε και έναν πιο αυξημένο αριθμό Υφυπουργών, για να μπορώ ακριβώς να έχω λογοδοσία για συγκεκριμένα πεδία πολιτικής και να γνωρίζω τελικά ποιος είναι ο υπεύθυνος, ο οποίος υπεύθυνος γνωρίζει τι πρέπει να κάνει. Ακούω πάντα τις απόψεις των Υπουργών, προσαρμόζουμε τα σχέδιά μας, στο Υπουργικό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου θα εγκρίνουμε τον αναθεωρημένο κυβερνητικό σχεδιασμό για το 2024 και έτσι θα πορευτούμε. Είναι ένα σχήμα το οποίο, παρότι του ασκήθηκε μεγάλη κριτική, δοκιμάστηκε, θεωρώ ότι πέτυχε. Γιατί λέω ότι πέτυχε; Εκ των πραγμάτων επιβραβεύθηκε η προηγούμενη κυβερνητική μας θητεία, αυτό δεν νομίζω ότι μπορεί κάποιος να το αμφισβητήσει. Αλλά δεν λέω ότι είναι ένα σχήμα το οποίο δεν επιδέχεται βελτιώσεων και αυτές προσπαθούμε πάντα να κάνουμε... Καταρχάς να ευχηθώ καλή επιτυχία στον νέο αρχηγό της αντιπολίτευσης. Είναι σημαντικό νομίζω και για τον ΣΥΡΙΖΑ ότι το κεφάλαιο αυτό έκλεισε. Είναι ένας νέος άνθρωπος, προσωπικά μου είναι συμπαθής, έτυχε να τον γνωρίζω και από το παρελθόν. Μεταξύ μας δεν φανταζόμουν ποτέ ότι θα κατέληγε στον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά αυτό είναι μία άλλη συζήτηση. Τον σέβομαι και τον τιμώ ως πολιτειακό παράγοντα, διότι εκλέχτηκε με δημοκρατικές διαδικασίες.

Θα έκανα κάποιες πρώτες επισημάνσεις αμιγώς πολιτικού χαρακτήρα. Η πρώτη έχει να κάνει με το γεγονός ότι μέχρι στιγμής δεν έχω ακούσει – και δεν νομίζω ότι είμαι ο μόνος που το λέει – ουσιαστικό, τεκμηριωμένο πολιτικό λόγο. Αλλά να του δώσω χρόνο, είναι νέος ακόμα. Πιστεύω ότι κάποια στιγμή θα μπορούμε να κάνουμε μια πολιτική αντιπαράθεση, γιατί μέχρι στιγμής ειλικρινά δυσκολεύομαι. Διότι δεν μπορώ να κάνω αντιπαράθεση με το κενό, πρέπει να έχω πολιτική επιχειρηματολογία. Πιστεύω, όμως, ότι αυτό, συν τω χρόνω, θα έρθει. Το δεύτερο σημείο είναι ότι αυτό δεν θα έρθει, όμως, στη Βουλή, διότι δεν είναι βουλευτής. Και αυτό είναι ένα πρόβλημα, πρέπει να σας πω, για μια κοινοβουλευτική δημοκρατία. Διότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να διασταυρώσουμε τα ξίφη μας στον φυσικό χώρο πολιτικής αντιπαράθεσης σε μια κοινοβουλευτική δημοκρατία. Αυτό όμως είναι πάλι μια απόφαση την οποία πήρε ο ΣΥΡΙΖΑ, σίγουρα όμως θα δημιουργήσει μια δυσκολία στο να βγάλουν οι πολίτες κάποια συμπεράσματα από τη σύγκριση που πάντα προκύπτει μέσα από αυτή την κοινοβουλευτική διαδικασία. Το μεγαλύτερο όμως θέμα είναι άλλο για εμένα, δεν είναι τόσο τα δύο πρώτα. Είναι: Πόσο νέος είναι τελικά ο κ. Κασσελάκης, όταν έχει υπαρχηγούς τον κ. Παππά και τον κ. Πολάκη. Εκεί υπάρχει ένα μείζον ζήτημα, αν τελικά αυτό το οποίο παρουσιάζεται ως νέο δεν είναι τίποτα άλλο από μια νέα βιτρίνα, η οποία ανακυκλώνει τα πιο παλιά, τα πιο φθαρμένα υλικά, τα οποία καταδικάστηκαν με εκκωφαντικό τρόπο στις διπλές εκλογές του Μαΐου και του Ιουνίου. Εκεί, μέχρι στιγμής, τα δείγματα γραφής σίγουρα δεν είναι δείγματα γραφής μιας ουσιαστικής ανανέωσης. Πέραν της εικόνας, άμα σκαλίσει κανείς λίγο πιο βαθιά, βλέπει τα πιο προβληματικά

πρόσωπα, τον κ. Παππά του 13-0, τον κ. Πολάκη, δεν χρειάζεται νομίζω να πω πολλά εγώ, οι πολίτες έχουν σχηματίσει την άποψή τους. Αυτοί φαίνεται να κάνουν κουμάντο αυτή τη στιγμή στον ΣΥΡΙΖΑ. Άρα, το επιχείρημα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ αλλάζει προς κάτι καινούριο, μοντέρνο, πάντως δεν υπηρετείται με τέτοιες επιλογές... Είμαι συγκρατημένα αισιόδοξος, μετά από δύο συναντήσεις που είχαμε με τον κ. Erdoğan μετά τις εκλογές της Τουρκίας και της Ελλάδας, ότι μπορούμε πια να είμαστε πιο θετικά διακείμενοι στις προοπτικές των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Πιστεύω ότι και η Τουρκία έχει αντιληφθεί ότι είναι προς όφελος της να μην κόψει τις γέφυρες με την Ευρώπη αλλά σε ένα βαθμό και με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο της Ελλάδας στη διαμόρφωση των σχέσεων με την Ευρώπη, πιστεύω ότι και σε ένα βαθμό με τις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς η σχέση Ηνωμένων Πολιτειών-Ελλάδας είναι γεωστρατηγική. Αλλά, πέραν αυτών, πιστεύω ότι και οι δύο καταλαβαίνουμε ότι είναι μία ευκαιρία να αφήσουμε στην άκρη εντάσεις του παρελθόντος, να αφήσουμε στην άκρη αυτή την ακραία ρητορική και να βρούμε έναν τρόπο συμπόρευσης. Και αν δεν μπορούμε να επιλύσουμε τη μία μεγάλη μας διαφορά άμεσα, που είναι η οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών, υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ δηλαδή, στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, να μην είμαστε στα πρόθυρα ενός θερμού επεισοδίου. Έχουμε πολλά θέματα, τα οποία συγκροτούν τη λεγόμενη θετική ατζέντα, τα οποία μπορούμε να δρομολογήσουμε. Έχουμε σημαντικά περιθώρια να δουλέψουμε μαζί στο ζήτημα της μετανάστευσης. Η Ελλάδα, όπως είχα την ευκαιρία να επαναλάβω και στη Μάλτα, είναι κάθετη στην υλοποίηση μιας αυστηρής αλλά δίκαιης μεταναστευτικής πολιτικής, η

οποία έχει στο επίκεντρό της ότι δεν θα καθορίσουν οι διακινητές, ποιος θα μπαίνει στην Ελλάδα και ποιος θα μπαίνει στην Ευρώπη. Εμείς θα είμαστε αυτοί που θα ελέγχουμε τελικά ποιος μπαίνει στα σύνορά μας. Πρέπει να σας πω ότι η συνάντηση ήταν καλή και σε επίπεδο προσωπικής χημείας. Αλλά δεν είμαι αιθεροβάμων, δεν είμαι αφελής. Έχω δει και στο παρελθόν μεταλλάξεις από την τουρκική ηγεσία. Πιστεύω και εύχομαι ότι αυτή τη φορά δεν θα τις δούμε. Μέχρι στιγμής οφείλω να αναγνωρίσω ότι αυτά τα οποία έχουμε συμφωνήσει, δηλαδή τα αυτονόητα, τη μείωση της έντασης, θα έλεγα, τον μηδενισμό υπερπήσεων, φαινόμενα τα οποία δεν μπορούσαν ποτέ να είναι αποδεκτά από εμάς. Αυτά τα έχουμε δει και για κάποιους μήνες τώρα –όχι για κάποιες εβδομάδες– συνεχίζονται. Έχουμε ένα σημαντικό γεγονός μπροστά μας, το οποίο είναι το Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας στη Θεσσαλονίκη. Πιστεύω ότι είναι προς όφελος και των δύο χωρών να μπούμε στην τελική ευθεία προετοιμασίας αυτού του Ανώτατου Συμβουλίου διατηρώντας το καλό κλίμα το οποίο έχει οικοδομηθεί και το οποίο τελικά πιστεύω ότι είναι το κλίμα το οποίο θέλουν, ξέρετε, οι πολίτες και των δύο λαών. Θυμάστε ότι και πέρυσι, όταν τα πράγματα ήταν δύσκολα, πήγα στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και είπα ευθέως στους Τούρκους πολίτες ότι “δεν είμαστε ο εχθρός σας, δεν έχουμε επεκτατικές βλέψεις απέναντι στην Τουρκία, μην μας βλέπετε σαν απειλή”. Και χαίρομαι που, έστω και καθυστερημένα, φαίνεται να πρυτανεύει η λογική».

Ο Υπουργός Οικονομικών καταθέτει στη Βουλή το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού, δηλαδή των εσόδων και των εξόδων του κράτους, για το οικονομικό έτος 2024.

Στις προβλέψεις του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, πρωτογενές πλεόνασμα σε ποσοστό δύο τοις εκατό και ένα δέκατο (2,1%) του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, αυξήσεις στους δημοσίους υπαλλήλους και τους συνταξιούχους και καταβολή, εκτάκτων ή μονίμων, επιδομάτων.

8 Οκτωβρίου

Διεξάγονται σε όλη τη χώρα οι αυτοδιοικητικές εκλογές με τη συμμετοχή να είναι περιορισμένη. Για την ανάδειξη των αρχών του πρώτου βαθμού ψηφίζει ποσοστό πενήντα δύο τοις εκατό και πενήντα εκατοστών (52,50%) και για εκείνη του δεύτερου βαθμού ποσοστό πενήντα δύο τοις εκατό και πενήντα τριών εκατοστών (52,53%) των εκλογέων. Η απαίτηση του νέου εκλογικού συστήματος ο συνδυασμός να συγκεντρώνει ποσοστό σαράντα τρία τοις εκατό (43%) και μία (1) ψήφο του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, προκειμένου να εξασφαλίσει την εκλογή από τον πρώτο γύρο, επιτρέπει την ανάδειξη διακοσίων σαράντα έξι (246) Δημάρχων και έξι (6) Περιφερειαρχών.

11 Οκτωβρίου

Η επικεφαλής της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου ενημερώνει με επιστολή της τον Πρόεδρο της Βουλής ότι ο Μ. Χουρδάκης, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Θεσσαλονίκης, «τίθεται εκτός κοινοβουλευτικής ομάδας έως ότου παραδώσει την έδρα της Πλεύσης Ελευθερίας που κατέχει, εντός της τρέχουσας εβδομάδας, όπως του έχει ζητηθεί και συμφωνηθεί» για λόγους «που αφορούν την εύρυθμη, ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της Πλεύσης Ελευθερίας, στο πολύ

βαρύ έργο που αυτή έχει επωμιστεί και συνεχίζει να επιτελεί στο Ελληνικό Κοινοβούλιο». Ο βουλευτής σε δηλώσεις του επισημαίνει ότι δεν σκοπεύει να παραδώσει την έδρα.

15 Οκτωβρίου

Διεξάγεται σε όλη τη χώρα ο δεύτερος γύρος των αυτοδιοικητικών εκλογών για την ανάδειξη ογδόντα τεσσάρων (84) Δημάρχων και επτά (7) Περιφερειάρχων. Η συμμετοχή στην επαναληπτική ψηφοφορία είναι η μικρότερη μεταπολιτευτικά, στην ψηφοφορία για την ανάδειξη των αρχών του πρώτου βαθμού ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό και εβδομήντα ενός εκατοστών (40,71%) και σε εκείνη του δεύτερου βαθμού σε ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό και δεκαέξι εκατοστών (35,16%) των εκλογέων. Οι απερχόμενοι Δήμαρχοι Αθηναίων και Θεσσαλονίκης αποτυγχάνουν να επανεκλεγούν.

20 Οκτωβρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις. Παρουσία των τηλεοπτικών συνεργείων, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Τώρα που τελειώνει και ο εκλογικός κύκλος η προσοχή μας στρέφεται πάλι στην τρέχουσα επικαιρότητα, τη διεθνή και την εγχώρια. Δεν χρειάζεται να σας πω πόσο ανησυχούμε για τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και δυστυχώς γι' αυτή την κλιμάκωση της σύγκρουσης, η οποία έχει ως πρώτα θύματα αμάχους και από τις δυο πλευρές μετά τη φρικιαστική δολοφονική επίθεση εντός του Ισραήλ από τη Χαμάς. Δυστυχώς έχουμε και τη σημαντική απώλεια ανθρώπινων ζωών στη Λωρίδα της Γάζας. Η χώρα μας έχει διεκδικήσει και έχει κερδίσει τον ρόλο

της ως πυλώνας σταθερότητας στην περιοχή και είμαστε συνομιλητές όλων και η πρώτη χώρα που επιθυμεί την αποκλιμάκωση της έντασης... Η κυβέρνηση εξακολουθεί να επιμένει στη μεταρρυθμιστική της ατζέντα και το υπουργικό συμβούλιο στη χθεσινή συνεδρίασή του είχε πολύ σημαντικές παρεμβάσεις, λύνοντας εκκρεμότητες από το παρελθόν και αντιμετωπίζοντας και καινούργιες προκλήσεις, δίνοντας έμφαση στη βελτίωση της λειτουργίας του κράτους».

Ο Στ. Κασσελάκης, απαντώντας σε όσα αναφέρει ο Στ. Τζουμάκας κατά τη διάρκεια συνέντευξής του σε ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό, με ανάρτησή του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επισημαίνει: «Τιμώ τους αγώνες του Στέφανου Τζουμάκα τόσο κατά την περίοδο της Χούντας όσο και στη Μεταπολίτευση. Δεν μπορώ όμως να επιτρέψω στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ να εμφανίζονται στα κανάλια ένα ολόκληρο κόμμα, που έχει μόνη του δύναμη τα μέλη και τους ψηφοφόρους του, ως “ολιγαρχικό” και “διαπλεκόμενο”. Ο κ. Τζουμάκας έθεσε σήμερα τον εαυτό του εκτός ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Με λύπη τον παραπέμπω στην επιτροπή δεοντολογίας για τα περαιτέρω. Η παρουσία στα κανάλια στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ που αντί να αντιπολιτεύονται την κυβέρνηση Μητσοτάκη αντιπολιτεύονται το κόμμα τους – προς μεγάλη ικανοποίηση των μεγαλοδημοσιογράφων– σταματάει εδώ».

23 Οκτωβρίου

Η ειδική διαρκής επιτροπή εξοπλιστικών προγραμμάτων εγκρίνει, κατά πλειοψηφία και σε μυστική συνεδρίασή της, επτά (εξοπλιστικά) προγράμματα συνολικού ύψους ενός δισεκατομμυρίου εξακοσίων εκατομμυρίων (1.600.000.000) ευρώ.

Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου παραγγέλει ο φάκελος με όλες τις σχετιζόμενες δικογραφίες για τις τηλεφωνικές παρακολουθήσεις να χρεωθεί στον αντεισαγγελέα Αχ. Ζήση, ο οποίος θα ολοκληρώσει την έρευνα για την αναζήτηση των δραστών –φυσικών αυτουργών και συμμετόχων– αξιόποινων πράξεων, επισημαίνοντας ότι «πρόκειται για θέμα μείζονος σημασίας» και λόγω της καθυστέρησης «υπάρχει κίνδυνος παραγραφής των ερευνώμενων εγκλημάτων». Η παραγγελία εκδίδεται, ενώ εκκρεμεί αίτημα, των δύο πρωτοδικών που διεξήγαγαν έως εκείνη τη στιγμή την έρευνα, προς την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, προκειμένου να ελεγχθεί, αν για τις ενενήντα δύο (92) τηλεφωνικές συνδέσεις που φέρονται να έχουν πληγεί από το κακόβουλο λογισμικό Predator είχε κινηθεί διαδικασία παρακολούθησης από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών.

Σε μακροσκελή επιστολή του, την οποία αναρτά σε ηλεκτρονική ειδησεογραφική σελίδα με αποδέκτη τον Πρόεδρο του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία, ο Στ. Κούλογλου, βουλευτής του κόμματος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ανακοινώνει την ανεξαρτητοποίησή του. Στην επιστολή του, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «... Επιπλέον, οι επιθέσεις και οι απειλές για διαγραφή, αποκλεισμό από ψηφοδέλτια κ.λπ., η με το “έτσι θέλω” ανακοίνωση της διαγραφής Τζουμάκα, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπει το καταστατικό, έχουν δημιουργήσει ένα τοξικό κλίμα, που δεν έχει σχέση ούτε με σχέσεις συνεργασίας σε πολυεθνικές εταιρείες, όχι σε κόμμα με στόχους και ιδανικά. Δεν θέλω να αναφερθώ περισσότερο στη μονομερή πρώτη ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ για τη Γάζα, επίσης

μακριά από την παραδοσιακή πολιτική του. Παρότι δεν είμαι μέλος του κόμματος, η κατάσταση είναι λυπηρή. Το κλίμα είναι αφόρητο και επειδή δεν μπορώ να υποστηρίξω πολιτικές, με τις οποίες δεν συμφωνώ, σας ανακοινώνω την αποχώρησή μου από την ευρωομάδα του ΣΥΡΙΖΑ. Εννοείται ότι παραμένω στην πολιτική ομάδα της Αριστεράς (Left) και ότι θα συνεργαστώ με τους ευρωβουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ σε κάθε θέμα που αφορά την ειρήνη, τη δημοκρατία και την κοινωνική δικαιοσύνη στην Ελλάδα και την Ευρώπη». Απαντά επίσης αρνητικά στις διαρροές κύκλων του κόμματος να παραδώσει την έδρα του.

24 Οκτωβρίου

Ευρισκόμενος στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και απαντώντας στις δηλώσεις των πρώην βουλευτών Δ. Βίτσα, Π. Σκουρλέτη και Ν. Φίλη, ο Στ. Κασσελάκης, με ανάρτησή του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αναφέρει: «Επί πέντε τουλάχιστον χρόνια συγκεκριμένα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ εμφανίζονται στα κανάλια κάνοντας αντιπολίτευση στον ΣΥΡΙΖΑ. Πριν από μερικές ημέρες δήλωσα ρητά ότι αυτή η πρακτική δε γίνεται πλέον ανεκτή. Ο κόσμος διψά να αναδείξουμε θέματα, να κάνουμε αντιπολίτευση. Και εγώ το ίδιο, περισσότερο από όλους. Αντ' αυτού, κάποιοι μας “πνίγουν» με την άρνησή τους να αποδεχτούν την εκλογή προέδρου από τη βάση, αλλά εμφανίζονται ως “Στελέχη ΣΥΡΙΖΑ” κάθε μέρα στα κανάλια, παίζοντας το παιχνίδι τους. Συνεπώς, οι κύριοι Βίτσας, Σκουρλέτης, Φίλης που εμφανίστηκαν τις τελευταίες ημέρες στην τηλεόραση για να αντιπολιτευτούν το ίδιο τους το κόμμα, επέλεξαν να θέσουν τον εαυτό τους εκτός ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Λυπάμαι ιδιαίτερα για τον κ. Βίτσα, με τον οποίο είχα καλλιεργήσει

καλή προσωπική σχέση και τον οποίο εκτιμώ. Αλλά το ποτάμι δεν γυρίζει πίσω. Έχω λάβει σαφή εντολή από τα μέλη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ».

25 Οκτωβρίου

Πέντε εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση της κατάθεσης του Β. Στίγκα ενώπιόν της, η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου αποστέλλει, δια του Υπουργού Δικαιοσύνης, επιστολή στον Πρόεδρο της Βουλής. Με αυτή ζητά την άρση της ασυλίας των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας των Σπαρτιατών, εξαιρουμένου του προέδρου τους, «για να παράσχουν εξηγήσεις σχετικά με το ότι στις βουλευτικές εκλογές της 25.06.2023 φέρεται ότι εξαπάτησαν από κοινού τους εκλογείς, με τον πιο κάτω τρόπο για να αλλάξουν το εκλογικό τους φρόνημα, δηλαδή να ψηφίσουν, αντί άλλης επιλογής, υπέρ αυτών και του κόμματός τους», παραβιάζοντας «τα άρθρα 1, 14, 23 παρ. 1α, 27 παρ. 1, 45 ΠΚ και του άρθρου 112 παρ. 2 του π.δ. 26/2012 ως ισχύει». Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι «παρέστησαν από κοινού ψευδώς στους εκλογείς, προκειμένου οι τελευταίοι να ψηφίσουν τους ίδιους και το κόμμα τους, ότι είναι υποψήφιοι βουλευτές του κόμματος Σπαρτιάτες με αρχηγό τον Βασίλειο Στίγκα και ακολουθούν τις αρχές του συγκεκριμένου κόμματος, του οποίου η οργάνωση και η δράση πληροί τις προϋποθέσεις της εκλογικής νομοθεσίας και εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Η αλήθεια όμως ήταν ότι αυτοί είχαν επιλεγεί από τον Ηλία Κασιδιάρη και όχι από τον Βασίλειο Στίγκα, ότι χάρη στη στήριξη του πρώτου είχαν εκλεγεί βουλευτές και ότι αναγνώριζαν ως πραγματικό τους αρχηγό τον ανωτέρω, ο οποίος τους καθοδηγούσε από τις φυλακές. Είχαν μάλιστα προ των εκλογών, εξυφάνει σχέδιο, βάσει

του οποίου, αμέσως μετά την εκλογή τους θα ανέτρεπαν τον Βασίλειο Στίγκα και θα όριζαν νέο αρχηγό του κόμματος τον, πλήρως ελεγχόμενο από τον Ηλία Κασιδιάρη, Χαράλαμπο Κατσιβαρδά. Επιπλέον δε, θα νέμονταν το ποσό της κρατικής επιχορήγησης, έναντι μάλιστα της οποίας το κόμμα των Σπαρτιατών είχε ήδη λάβει ποσό 40.000 ευρώ περίπου. Δηλαδή, οι ανωτέρω προσέφεραν στην πραγματικότητα το κόμμα των Σπαρτιατών ως μανδύα νέου πολιτικού κόμματος στον Ηλία Κασιδιάρη, διευκολύνοντάς τον να καταστρατηγήσει τους περιορισμούς εκλογιμότητας που τάσσονται από την εκλογική νομοθεσία και δη από το άρθρο 32 του π.δ. 26/2012, ως ισχύει μετά την αντικατάσταση της παρ. 1 με το άρθρο 102 του νόμου 5019/2023 και την τροποποίησή του με το άρθρο 35 του νόμου 5043/2023... Κατά τις παραδοχές μάλιστα των ως άνω αποφάσεων του Αρείου Πάγου, ο Ηλίας Κασιδιάρης δεν έπαυσε να είναι ο πραγματικός αρχηγός του κόμματος Εθνικό Κόμμα Έλληνες, το οποίο αποτελεί τη συνέχεια της Χρυσής Αυγής, ουδέποτε δε αποδοκίμασε ή απεμπόλησε, έστω και κατ' ελάχιστον την προηγούμενη, ως ηγετικό στέλεχος της Χρυσής Αυγής, ρητορική μίσους, τη βίαιη και ρατσιστική δράση του, στα πλαίσια του εγκληματικού μηχανισμού του ως άνω κόμματος, αντιποιούμενου τους θεσμικούς μηχανισμούς του Ελληνικού Κράτους, την επιδιωκόμενη πολιτική κατάλυσης των δημοκρατικών θεσμών του κράτους δικαίου και την αποδοκιμασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών, που αναγνωρίζονται από τη δημοκρατία».

Ο Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής Αττικής απαγορεύει κάθε δημόσια υπαίθρια συνάντηση, με αφορμή τη συμπλήρωση δέκα ετών από τον θανάσιμο τραυματισμό δύο μελών του Λαϊ-

κού Συνδέσμου-Χρυσή Αυγή, στον Νομό (Αττικής), εξαιρουμένων των νησιών του Αργοσαρωνικού, για είκοσι τέσσερις ώρες και, συγκεκριμένα, από την 6^η πρωινή της 1^{ης} έως την 6^η πρωινή της 2^{ης} Νοεμβρίου 2023. Η απαγόρευση επιβάλλεται, επειδή, όπως αναφέρεται στην απόφαση, «... εγκυμονείται σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια, λόγω πιθανής διάπραξης σοβαρών εγκλημάτων, ιδίως κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της ιδιοκτησίας, από τη διεξαγωγή συναθροίσεων και “αντισυναθροίσεων” από ομάδες αντίπαλων θέσεων. Επιπλέον, επαπειλείται σοβαρά η διατήρηση της κοινωνικοοικονομικής ζωής, τόσο στις περιοχές εξαγγελίας πραγματοποίησης συναθροίσεων, όσο και στις υπόλοιπες περιοχές του Νομού Αττικής, όπου πιθανολογείται, τόσο η διεξαγωγή ανάλογων συναθροίσεων, όσο και η ταυτόχρονη παρουσία σε κλίμα πόλωσης συγκεντρωμένων ομάδων».

31 Οκτωβρίου

Η Αρ. Παπαϊωάννου, βουλευτής της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου στη βασική εκλογική περιφέρεια Β' Θεσσαλονίκης και μπτέρα του Μ. Χουρδάκη που είχε εκλεγεί με τον συνδυασμό του ίδιου πολιτικού κόμματος στη βασική εκλογική περιφέρεια Α' Θεσσαλονίκης και ήδη ανεξάρτητου, ανακοινώνει στον Πρόεδρο της Βουλής την απόφασή της να αποχωρήσει από την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος. Στην επιστολή της, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «... Η αποχώρησή μου έρχεται ως αυτόθροη συνέπεια της απαξιωτικής συμπεριφοράς, κατά τις τελευταίες εβδομάδες, της επικεφαλής της Κ.Ο. –και ορισμένων μελών αυτής– προς το πρόσωπό μου, έπειτα –κυρίως– από την αποπομπή του βουλευτή Α' Θεσσαλονί-

κης Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκη, με μοναδική αιτία τη συγγενική σχέση. Ειδικότερα, μετά την άρνησή μου να υπογράψω την ανακοίνωση της 18^{ης} Οκτωβρίου 2023, με το περιεχόμενο της οποίας εξαρχής διαφώνησα, ουσιαστικά και πολιτικά, και παρ' όλες τις επίμονες προσπάθειές μου προς τις δύο πλευρές για νηφαλιότητα και σύγκλιση, έκτοτε στοχοποιήθηκα και ετέθη σε “αναστολή”, με την επαναλαμβανόμενη αντικατάστασή μου από τις κοινοβουλευτικές επιτροπές και την απομόνωσή μου –προσωπική και πολιτική– από τις κομματικές εργασίες... Η απαίτηση της αρχηγού της Πλεύσης Ελευθερίας να της προ-απευθύνω “δήλωση”, ότι “θα παραδώσω την έδρα, όποτε μου ζητηθεί” είναι σαφές ότι τελούσε υπό την αυτονόητη αντίστοιχη ηθική δέσμευσή της ότι θα σέβεται την προσωπικότητά μου. Δέσμευση, η οποία αυτοανακλήθηκε με τη συμπεριφορά που επέδειξε στο πρόσωπό μου η κυρία Κωνσταντοπούλου. Συνεπώς, η ανεξαρτητοποίησή μου είναι μονόδρομος. Το αξίωμα του βουλευτή του ελληνικού Κοινοβουλίου συνοδεύεται από μεγάλη ευθύνη. Επιβάλλεται, λοιπόν, αυτός να μάχεται καθημερινά, και με όλες του τις δυνάμεις, ως αντιπρόσωπος του Έθνους και υπηρέτης του Λαού. Δεν του πρέπει να βρίσκεται στον “πάγκο”, αμέτοχος, ούτε “τιμωρία”, ανέστιος. Για κάθε ένα βουλευτή που δεν ρίχνεται στη μάχη, η Κυβέρνηση αλαζονεύεται, η Αντιπολίτευση απισχναίνεται, η Δημοκρατία ασθενεί».

1 Νοεμβρίου

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κηρύσσοντας την έναρξη των εργασιών συνεδρίου για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, αναφέρει, μεταξύ άλλων, στην ομιλία της: «Στο ζήτημα των τηλεφωνικών παρακο-

λουθήσεων, στο οποίο εμπλέκονται θεσμικά δύο από τις ανεξάρτητες Αρχές, είναι σε εξέλιξη δικαστική έρευνα, η οποία ελπίζουμε σύντομα να αποφέρει καρπούς ...Η διαδικασία της επιλογής των μελών τους υπακούει στην αρχή της συναίνεσης μεταξύ των κομμάτων, όπως αυτή αποτυπώνεται σήμερα στην πλειοψηφία των τριών πέμπτων, όμως ταυτόχρονα πρέπει να υπηρετεί τη λειτουργικότητα και τη νομιμοποίησή τους, χωρίς προσχηματικές αρνήσεις. Οι Αρχές είναι φορείς δημόσιας εξουσίας και ο σεβασμός τους προϋποθέτει την ανεμπόδιστη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, δίχως παρεμβάσεις της εκτελεστικής εξουσίας. Χρέος της πολιτείας είναι να εγγυάται την επιτέλεση του έργου των Αρχών και την ανεξαρτησία τους».

Δίνεται στη δημοσιότητα η υπεύθυνη δήλωση της Αρ. Παπαϊωάννου, την οποία είχε απευθύνει την 1^η Ιουλίου 2023 στην πρόεδρο της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου και με αυτή είχε δηλώσει ότι «θέτω στη διάθεσή σας την παραίτησή μου από τη βουλευτική έδρα της Β΄ Θεσσαλονίκης στον χρόνο κατά τον οποίο εσείς θα κρίνετε σκόπιμο με βάση το σχεδιασμό της κοινοβουλευτικής ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας». Η πρόεδρος του κόμματος σε ανάρτησή της που ακολουθεί τη δημοσιοποίηση επισημαίνει: «Στην κ. Αρετή Παπαϊωάννου, προσφέρθηκε μία τιμητική θέση στην εκλογική περιφέρεια Β΄ Θεσσαλονίκης, κυρίως λόγω της εμπιστοσύνης και της μακροχρόνιας σχέσης που υπήρχε με την γιο της κ. Μιχάλη Χουρδάκη, και τοποθετήθηκε δεύτερη κάτω από την κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου στην αντίστοιχη λίστα, καθώς την έδρα της Β΄ Θεσσαλονίκης είχε εξαρχής την πρόθεση να επιλέξει η Πρόεδρος του κόμματος στην προοπτική της εκλογής, όπως διαφαινόταν από όλες τις μετρήσεις.

Εξ ου και ήταν τιμητική και όχι εκλόγιμη η θέση που δόθηκε στην κα Παπαϊωάννου. Με τις ανακατατάξεις των εδρών στις 30/6/2023 και την απώλεια της έδρας του κ. Αρίδα στην Β΄ Πειραιώς, κρίθηκε σκόπιμο από το κίνημα να παραδώσει ο κ. Σπήλιος Ζαχαρόπουλος την έδρα του στον Βόρειο Τομέα Αθηνών και να επιλέξει αυτήν τελικά την έδρα η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου –ως απόλυτο δικαίωμα του προέδρου κάθε εκλεγμένου στη Βουλή κόμματος– και καθαρά λόγω της ανακατανομής των εδρών, όπως αυτή προέκυψε... Κάπως έτσι βρέθηκε εκ των υστέρων και απρόσμενα στη Βουλή η κ. Αρετή Παπαϊωάννου, μητέρα του κ. Μιχάλη Χουρδάκη. Και γι' αυτό τον λόγο υπέγραψε, πριν από την αλλαγή επιλογής έδρας της Ζωής Κωνσταντοπούλου, δεσμευτική υπεύθυνη δήλωση παράδοσης της έδρας, καθώς δεν ήταν δεδομένη η επάρκεια και η παραμονή στα καθήκοντά της. Η προ δύο εβδομάδων μεμονωμένη άρνησή της να υπογράψει τη δήλωση ολοκλήρης της υπολοίπης Κοινοβουλευτικής Ομάδας, που απαιτούσε από τον γιο της Μιχάλη Χουρδάκη, να επιστρέψει την έδρα που του δόθηκε από το κίνημα είναι –εν μέρει– κατανοητή, σε οικογενειακό επίπεδο. Η ταύτισή της όμως με τη βαθιά προβληματική και επιθετική του συμπεριφορά και κυρίως με τη δεξιά ατζέντα που ανέπτυξε τελικά προ των αυτοδιοικητικών εκλογών ο κ. Χουρδάκης, είναι στάση ανεπίτρεπτη κοινοβουλευτικά και απαγορευτική για τις αριστερές αρχές που προασπίζεται με κάθε τρόπο το κίνημά μας εντός και εκτός του κοινοβουλίου. Γι' αυτό και της ζητήθηκε, προφορικώς και εγγράφως, η παραίτησή της από την βουλευτική έδρα, όπως ακριβώς είχε συμφωνήσει πριν της δοθεί η έδρα αυτή. Παρακαλούμε τη μητέρα του κ. Χουρδάκη και τον ίδιο να μη συνεχίσουν να ευτελίζουν

άλλο τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες και να σεβαστούν τον αγώνα και τα όνειρα των χιλιάδων ψηφοφόρων της Πλεύσης Ελευθερίας και τις μεγάλες προσδοκίες που έχουν όλοι, ακόμη και πολίτες που παραδοσιακά δεν μας ψηφίζουν, από την Πλεύση Ελευθερίας και το ρεύμα που δημιουργείται. Τους καλούμε να δώσουν με την αυτονόητη αξιοπρέπεια πίσω τις έδρες που τους δόθηκαν από την Πλεύση Ελευθερίας και να μην την αποδυναμώνουν άλλο για προσωπικά και οικογενειακά οφέλη. Τους καλούμε εντός 2 ημερών να δώσουν πίσω τις έδρες τους, χωρίς να χρειαστεί καμία νομική, πολιτική και κοινοβουλευτική ενέργεια που θα τους φέρει σε εξαιρετικά δυσχερή θέση...».

2 Νοεμβρίου

Η μόνιμη ειδική επιτροπή κοινοβουλευτικής δεοντολογίας αποφασίζει, ομόφωνα, την άρση της ασυλίας των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας των Σπαρτιατών, με την εξαίρεση του προέδρου της, προκειμένου, όπως είχε ζητήσει η Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, να παράσχουν εξηγήσεις, επειδή «φέρεται ότι εξαπάτησαν από κοινού τους εκλογείς για να αλλάξουν το εκλογικό τους φρόνημα, δηλαδή να ψηφίσουν, αντί άλλης επιλογής, υπέρ αυτών και του κόμματός τους». Στη συνεδρίαση είναι παρόντες και ακούγονται οι ένδεκα (11) βουλευτές του πολιτικού κόμματος, εκ των οποίων επτά (7) ζητούν να αρθεί η ασυλία τους, τρεις (3) καλούν τα μέλη της επιτροπής να πράξουν κατά συνείδηση και ένας (1) υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να αρθεί η ασυλία του, αφού το όνομά του δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της δικογραφίας.

7 Νοεμβρίου

Με πρόταση, την οποία υπογράφουν το σύνολο των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και συνολικά είκοσι ένας (21) βουλευτές, ζητείται η σύσταση εξεταστικής επιτροπής, τη θεωρούν μάλιστα επιβεβλημένη, «για να διερευνηθούν όλες οι πλευρές που σχετίζονται με το έγκλημα των Τεμπών, σε συνδυασμό και με την παράλληλη διερεύνηση από την ποινική δικαιοσύνη καθώς και τη μήνυση που έχει υποβληθεί από τους συγγενείς των θυμάτων, στην οποία περιέχονται σημαντικά στοιχεία».

9 Νοεμβρίου

Με τη θετική ψήφο διακοσίων ογδόντα πέντε (285) βουλευτών, η Ολομέλεια της Βουλής αποφασίζει την άρση της ασυλίας των ένδεκα (11) μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας των Σπαρτιατών, προκειμένου να παράσχουν εξηγήσεις στο πλαίσιο της έρευνας που διεξάγεται από την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για τη τέλεση του αδικήματος της εξαπάτησης των εκλογέων στις γενικές βουλευτικές εκλογές του περασμένου Ιουνίου. Ο αρχηγός τους στην ομιλία, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «... Δεν κατηγορούνται για τίποτα και η άρση ασυλίας γίνεται για λόγους εντυπωσιασμού, γιατί πρέπει να δείξουμε στο φιλοθεάμον κοινό και λίγο αίμα στην αρένα... Από την πρώτη στιγμή ο Ηλίας Κασιδιάρης είπε ότι θα στηρίξει τους Σπαρτιάτες. Είναι κακό αυτό και πού είναι το έγκλημα;... Θέμα καθοδήγησης δεν υπήρξε ποτέ σε μένα... Εγώ δεν μοιάζω με κανέναν και ως άνδρας και πολιτικός ξέρω πολύ καλά να τιμώ τα παντελόνια που φοράω».

10 Νοεμβρίου

Ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής Ν. Βούτσας και ο πρώην Γραμματέας του κόμματος Π. Σκουρλέτης, αμφότεροι πρώην Υπουργοί, ανακοινώνουν την αποχώρησή τους από τον Συνασπισμό της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία. Είχε προηγηθεί μήνυμα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Προέδρου του κόμματος, στο οποίο αναφέρεται ότι θα ζητήσει στη συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής να τεθεί σε δημοψήφισμα η έγκριση της διαγραφής τους, όπως και των επίσης παραπεμφθέντων στην επιτροπή δεοντολογίας Στ. Τζουμάκα και Δ. Βίτσα.

12 Νοεμβρίου

Σε κείμενο που υπογράφουν σαράντα έξι (46) μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία, μεταξύ των οποίων οι βουλευτές Θ. (Μπ.) Πέρκα και Ευκλ. Τσακαλώτος, ανακοινώνουν την αποχώρησή τους από το κόμμα.

13 Νοεμβρίου

Ο Σ. Φάμελλος, Πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία, ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής ότι τίθενται, μετά τις δηλώσεις αποχώρησής τους από το κόμμα, εκτός της κοινοβουλευτικής του ομάδας η Θ. (Μπ.) Πέρκα, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Φλώρινας, και ο Ευκλ. Τσακαλώτος, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Β1 Βορείου Τομέα και πρώην Υπουργός. Στην ανακοίνωση του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία που ακολουθεί, οι δύο διαγραφέντες βουλευτές καλούνται να παραδώσουν την έδρα

τους, επειδή στον Κώδικα Δεοντολογίας των υποψηφίων βουλευτών ορίζεται ότι «όλες/οι οι βουλευτές που εκλέγονται με τα ψηφοδέλτια του δεσμεύονται πολιτικά και ηθικά ότι η έδρα που καταλαμβάνουν ανήκει στο κόμμα».

Υποβάλλεται πρόταση του προέδρου και των τριάντα ενός (31) μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κίνημα Αλλαγής με την οποία ζητείται η σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής, προκειμένου να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση «για την ενδεχόμενη τέλεση του αδικήματος της παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) κατά το χρονικό διάστημα από την 6^η Νοεμβρίου 2016 έως και την 9^η Ιουλίου 2019 από τον πρώην Υπουργό κ. Χρήστο Σπίρτζη και για την ενδεχόμενη τέλεση των αδικημάτων: α) της απιστίας “σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού δημοσίου” (άρθρο 390 παρ. 2-1 ΠΚ) και β) της παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) από τον πρώην Υπουργό κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σχετικά με την υπόθεση της εκτέλεσης της υπ’ αριθμ. 717/26-09-2014 σύμβασης με τίτλο “Ανάταξη και Αναβάθμιση του συστήματος Σηματοδότησης-Τηλεδιοίκησης και Αντικατάστασης 70 Αλλαγών Τροχιάς σε Εντοπισμένα Τμήματα του Άξονα Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Προμαχώνας” (Α.Δ. 717/2014)».

15 Νοεμβρίου

Συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής η πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος για τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής, η οποία θα διερευνήσει το πολύνεκρο δυστύχημα των Τεμπών.

Ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία καταθέτει κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης πρόταση για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής, δηλώνοντας όμως ότι θα υπερψηφίσει την πρόταση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος. Με διακόσιες εξήντα έξι (266) ψήφους υπέρ και τριάντα δύο (32) κατά, στο σύνολό τους από τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Προοδευτική Συμμαχία, αποφασίζεται η σύσταση εξεταστικής επιτροπής για «να διερευνήσει όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τις πολιτικές, τις πράξεις και τις παραλείψεις διαδοχικών κυβερνήσεων από το 1997 έως και το 2023 και τις ευθύνες των εμπλεκομένων που συντέλεσαν στη σύγκρουση των αμαξοστοιχιών στα Τέμπη και στην απώλεια 57 ανθρώπινων ζωών, στην πλειοψηφία τους νέων». Η επιτροπή απαρτίζεται από τριάντα ένα (31) μέλη και ορίζεται προθεσμία ενός μηνός, με δυνατότητα παράτασης, από τη συγκρότησή της σε σώμα για να ολοκληρώσει το έργο της.

Στην πρόταση του Προέδρου της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία και των σαράντα τεσσάρων (44) μελών της ζητείται η σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής, προκειμένου να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση «για την ενδεχόμενη τέλεση των “εγκλημάτων”: α) της κακουργηματικής απιστίας (άρθρο 390 ΠΚ) και β) της παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) από τον πρώην Υπουργό κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή, για την ενδεχόμενη τέλεση του αδικήματος της παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) από τους Υπουργούς της περιόδου 2012-2014 κ.κ. Κων-

σταντίνο Χατζηδάκη και Μιχάλη Χρυσοχοΐδη και για την ενδεχόμενη τέλεση του αδικήματος της παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) από τον Υπουργό της περιόδου 2015-2019 κ. Χρήστο Σπίρτζη, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σχετικά με την υπόθεση της εκτέλεσης της υπ’ αριθμ. 717/26-09-2014 σύμβασης με τίτλο “Ανάταξη και Αναβάθμιση του συστήματος Σηματοδότησης-Τηλεδιοίκησης και Αντικατάστασης 70 Αλλαγών Τροχιάς σε Εντοπισμένα Τμήματα του Άξονα Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Προμαχώνας”».

16 Νοεμβρίου

Με δήλωσή του ο Π. Κόκκαλης ανακοινώνει την αποχώρησή του από την ομάδα των βουλευτών του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

21 Νοεμβρίου

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καταθέτει στη Βουλή το σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024, στο οποίο προβλέπεται, μεταξύ άλλων, αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, δηλαδή ανάπτυξη, δύο τοις εκατό και εννέα δέκατα (2,9%), πληθωρισμός δύο τοις εκατό και έξι δέκατα (2,6%) και ανεργία δέκα τοις εκατό και έξι δέκατα (10,6%).

22 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός ενημερώνει τη Βουλή, με τη διαδικασία του άρθρου 142Α του Κανονισμού της, για τις πρωτοβουλίες ανασυγκρότησης των περιοχών της Θεσσαλίας και του Έβρου, καθώς επίσης την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

23 Νοεμβρίου

Συγκροτείται σε σώμα, με την ανάδειξη του μονοκομματικής σύνθεσης προεδρείου της, η εξεταστική επιτροπή που θα διερευνήσει «όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τις πολιτικές, τις πράξεις και τις παραλείψεις διαδοχικών κυβερνήσεων από το 1997 έως και το 2023 και τις ευθύνες των εμπλεκόμενων που συντέλεσαν στη σύγκρουση των αμαξοστοιχιών στα Τέμπη και στην απώλεια 57 ανθρώπινων ζώων, στην πλειοψηφία τους νέων». Πρόεδρος της επιτροπής εκλέγεται ο Δ. Μαρκόπουλος, βουλευτής της πλειοψηφίας στη βασική εκλογική περιφέρεια Β΄ Πειραιώς.

Αρχίζει στη μόνιμη διαρκή επιτροπή οικονομικών υποθέσεων η συζήτηση του σχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024.

Ο Ν. Ηλιόπουλος και ο Αλ. Χαρίτσος επισκέπτονται τον Πρόεδρο της Βουλής και του ανακοινώνουν την αποχώρησή τους, όπως και των Σ. Αναγνωστοπούλου, Έφ. Αχτσιόγλου, Χ. Ζεϊμπέκ, Δ. Τζανακόπουλου, Μ. Τσούφη, Οζ. Φερχάτ και Θ. Φωτίου, από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία. Έτσι, ο αριθμός των μελών της περιορίζεται στα τριάντα έξι (36). Αποχωρούν, επίσης, από το πολιτικό κόμμα ο ευρισκόμενος στην τρίτη θητεία του ως βουλευτής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Δ. Παπαδημούλης και σαράντα οκτώ (48) ακόμη μέλη της Κεντρικής Επιτροπής.

24 Νοεμβρίου

Συζητούνται στην Ολομέλεια της Βουλής οι προτάσεις για τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης που κατέθεσαν οι κοινοβουλευτικές

ομάδες του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία και του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κίνημα Αλλαγής. Στις ψηφοφορίες που ακολουθούν τη διάρκειας δεκαπέντε (15) ωρών συνεδρίαση οι προτάσεις απορρίπτονται.

Η μυστική ψηφοφορία διεξάγεται σε τέσσερις (4) κάλπες, όσες και οι πρώην Υπουργοί, και το αποτέλεσμα της έχει ως εξής:

α) για τον Κ. Καραμανλή ψηφίζουν διακόσιοι ενενήντα οκτώ (298) βουλευτές, τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι διακόσια ενενήντα πέντε (295) και τα άκυρα τρία (3)· την πρώτη, κατά την παραπάνω αναφορά τους, πρόταση υπερψηφίζουν εκατόν τριάντα έξι (136), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα επτά (157) βουλευτές και δύο (2) δηλώνουν «παρών», ενώ τη δεύτερη υπερψηφίζουν εκατόν είκοσι εννέα (129), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα επτά (157) βουλευτές και εννέα (9) δηλώνουν «παρών»,

β) για τον Χρ. Σπίρτζη ψηφίζουν διακόσιοι ενενήντα εννέα (299) βουλευτές, τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι διακόσια ογδόντα επτά (287), τα άκυρα ένδεκα (11) και το λευκό ένα (1)· την πρώτη πρόταση υπερψηφίζουν εκατόν τριάντα τρεις (133), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα δύο (152) βουλευτές και δύο (2) δηλώνουν «παρών», ενώ τη δεύτερη υπερψηφίζουν εκατόν είκοσι επτά (127), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα δύο (152) βουλευτές και οκτώ (8) δηλώνουν «παρών»,

γ) για τον Κ. Χατζηδάκη ψηφίζουν διακόσιοι ενενήντα οκτώ (298) βουλευτές, τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι διακόσια ενενήντα ένα (291) και τα άκυρα επτά (7), την πρώτη πρόταση υπερψηφίζουν εκατόν τέσσερις (104), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα πέντε (155) βου-

λευτές και τριάντα δύο (32) δηλώνουν «παρών», και

δ) για τον Μ. Χρυσοχοΐδη ψηφίζουν διακόσιοι ενενήντα οκτώ (298) βουλευτές, τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι διακόσια ενενήντα δύο (292) και τα άκυρα έξι (6), την πρώτη πρόταση υπερψηφίζουν εκατόν δύο (102), την καταψηφίζουν εκατόν πενήντα επτά (157) βουλευτές και τριάντα τρεις (33) δηλώνουν «παρών».

27 Νοεμβρίου

Με τη διεξαγωγή της τέταρτης συνεδρίασης της μόνιμης διαρκούς επιτροπής οικονομικών υποθέσεων ολοκληρώνεται η συζήτηση του σχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024.

28 Νοεμβρίου

Ένταση προκαλείται στη πρώτη συνεδρίαση της εξεταστικής επιτροπής, η οποία θα διερευνήσει «όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τις πολιτικές, τις πράξεις και τις παραλείψεις διαδοχικών κυβερνήσεων από το 1997 έως και το 2023 και τις ευθύνες των εμπλεκόμενων που συντέλεσαν στη σύγκρουση των αμαξοστοιχιών στα Τέμπη και στην απώλεια 57 ανθρώπινων ζώων, στην πλειοψηφία τους νέων», μετά την πρόταση του Θ. Πλεύρη να ζητηθεί γνωμοδότηση από την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής σχετικά με τη νομιμότητα της συμμετοχής στη σύνθεσή της της Ζ. Κωνσταντοπούλου, επειδή είναι δικηγόρος οικογενειών θυμάτων. Η πρόταση γίνεται δεκτή και, μετά από παρέμβαση της Ζ. Κωνσταντοπούλου, προστίθεται ερώτημα και για τη νομιμότητα της συμμετοχής του προτείνοντος, επειδή αυτή να ζητήσει την κλήση του «ως ουσιώδη μάρτυρα».

29 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις. Παρουσία των τηλεοπτικών συνεργείων αναφέρεται στην ακύρωση της συνάντησής του με τον Βρετανό Πρωθυπουργό, τη χαρακτηρίζει ατυχές γεγονός, στο φορολογικό νομοσχέδιο και τις ρυθμίσεις του για τους ελεύθερους επαγγελματίες, καθώς επίσης στις τροποποιήσεις της ποινικής νομοθεσίας.

30 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική του ομιλία κατά τη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανακοινώνει την καθιέρωση της επιστολικής ψήφου στις ευρωπαϊκές εκλογές, για όσους εκλογείς εντός και εκτός της επικράτειας επιθυμούν να ψηφίσουν δίχως να προσέλθουν αυτοπροσώπως στο εκλογικό τμήμα, και τη διεξαγωγή τους σε ενιαία εκλογική περιφέρεια με σταυρό προτίμησης.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι είναι ασυμβίβαστη η ιδιότητα του μέλους της εξεταστικής επιτροπής και του δικηγόρου οικογενειών θυμάτων που πολύνεκρου δυστυχήματος στα Τέμπη. Απαντώντας στο σχετικό ερώτημα, διατυπώνει τη γνώμη ότι: «... όποιος άσκησε καθήκοντα συνηγόρου υπεράσπισης ή υποστήριξης της κατηγορίας ή κατέθεσε ως μάρτυρας, δεν μπορεί να ασκήσει καθήκοντα δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού στην αυτή υπόθεση και, επομένως, δεν μπορεί να είναι μέλος της (εξεταστικής επιτροπής). Του νόμου μη διακρίνοντος, είναι άνευ νομικής επιρροής το αν τα καθήκοντα συνηγόρου ασκήθηκαν επ' αμοιβή ή όχι». Εξάλλου, στο ερώτημα για την ανάδειξη του προεδρείου της

εξεταστικής επιτροπής το Συμβούλιο γνωμοδοτεί ότι εκλέγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα για τις διαρκείς επιτροπές και όχι όπως εκείνο της διαρκούς ειδικής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Από τη σύνθεση που γνωμοδότησε αυτοεξαίρεθηκαν δύο μέλη της, τα οποία έχουν σχέση με την υπόθεση ο ένας ως συνήγορος υπεράσπισης κατηγορουμένου και ο άλλως ως συντάκτης σχετικής γνωμοδότησης.

1 Δεκεμβρίου

Ο πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου υποβάλλει, διά του Ειδικού Γραμματέα της, στον Πρόεδρο της Βουλής τη γνωμοδότησή του.

4 Δεκεμβρίου

Σε δημόσια εκδήλωση οι ένδεκα (11) βουλευτές που αποχώρησαν σε δύο φάσεις από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία ανακοινώνουν το όνομα, Νέα Αριστερά, και το έμβλημα του νέου φορέα.

5 Δεκεμβρίου

Η εξεταστική επιτροπή που διερευνά «όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τις πολιτικές, τις πράξεις και τις παραλείψεις διαδοχικών κυβερνήσεων από το 1997 έως και το 2023 και τις ευθύνες των εμπλεκομένων που συντέλεσαν στη σύγκρουση των αμαξοστοιχιών στα Τέμπη και στην απώλεια 57 ανθρώπινων ζωών, στην πλειοψηφία τους νέων» αποφασίζει, κατά πλειοψηφία και με τις ψήφους των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας και του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία, την εξαίρεση της Ζ. Κωνσταντοπούλου από τη σύνθεσή της, υιοθετώντας τη γνωμο-

δότηση της Επιστημονική Υπηρεσίας της Βουλής. Της απόφασης προηγείται έντονη αντιπαράθεση της εξαιρεθείσας με τον πρόεδρο της επιτροπής.

Δίχως ο νέος φορέας να έχει πάρει ακόμη τη μορφή του πολιτικού κόμματος, όπως απαιτεί ο Κανονισμός της Βουλής, με επιστολή τους στον Πρόεδρο της Βουλής οι ένδεκα (11) βουλευτές που αποχώρησαν σε δύο φάσεις από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία ανακοινώνουν τη συγκρότηση κοινοβουλευτικής ομάδας.

6 Δεκεμβρίου

Ανακοινώνεται στη Βουλή η δήλωση της νέας κοινοβουλευτικής ομάδας που συγκροτήθηκε από τους αποχωρήσαντες ένδεκα (11) βουλευτές του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία. Πρόεδρός της είναι ο Αλ. Χαρίτσος, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Μεσσηνίας.

Με ομιλίες των πολιτικών αρχηγών συνεχίζεται στην Ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση του νέου φορολογικού νομοσχεδίου.

11 Δεκεμβρίου

Η πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας Πλεύση Ελευθερίας-Ζ. Κωνσταντοπούλου ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής ότι στην εξεταστική επιτροπή, μετά την εξαίρεσή της, θα συμμετέχει η Ελ. Καραγεωργοπούλου, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Ανατολικής Αττικής. Στην επιστολή της επισμαίνει, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση της επιτροπής είναι «άκυρη και ανυπόστατη», ζητά δε να μάθει «με βάση ποιο άρθρο του Κανονισμού» λήφθηκε.

Ο Θ. Πλεύρης, σε βάρος του οποίου αφενός

έχουν υποβάλλει αίτημα εξαίρεσης ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτική Συμμαχία και η Πλεύση Ελευθερίας-Ζ. Κωνσταντοπούλου και αφετέρου εκκρεμεί μήνυση από τον σύλλογο των οικογενειών των θυμάτων του σιδηροδρομικού δυστυχήματος στα Τέμπη, ενημερώνει με επιστολή του τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής ότι θα απέχει από τα καθήκοντά του ως μέλος της, προκειμένου «άμεσα και χωρίς να υπάρξει άλλη καθυστέρηση για διαδικαστικούς λόγους να ξεκινήσει τις εργασίες της».

13 Δεκεμβρίου

Αρχίζει στην Ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024.

Η Ζ. Ράπτη, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στη βασική εκλογική περιφέρεια Β1 Βορείου Τομέα, ζητά την αυτοεξαίρεσή της από τη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής που διερευνά «όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τις πολιτικές, τις πράξεις και τις παραλείψεις διαδοχικών κυβερνήσεων από το 1997 έως και το 2023 και τις ευθύνες των εμπλεκομένων που συντέλεσαν στη σύγκρουση των αμαξοστοιχιών στα Τέμπη και στην απώλεια 57 ανθρώπινων ζωών, στην πλειοψηφία τους νέων», επειδή συμμετείχε, υπό την ιδιότητα της υφυπουργού Υγείας την περίοδο του θανατηφόρου δυστυχήματος, στον συντονισμό των κλιμακίων ειδικών ψυχικής υγείας, ενώ σε βάρος της φέρεται να έχει υποβληθεί μήνυση από τον σύλλογο των οικογενειών των θυμάτων.

14 Δεκεμβρίου

Συνεδριάζει η εξεταστική επιτροπή και διαμορφώνει τον κατάλογο όσων θα κληθούν για να καταθέσουν ενώπιόν της.

15 Δεκεμβρίου

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος, μιλώντας σε ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό και απαντώντας σε ερώτηση για τον γάμο ομόφυλων ζευγαριών, επισημαίνει: «Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος δεν θα πάρει καμία απόφαση μέχρι να κατατεθεί το νομοσχέδιο... Δεν θα επιτρέψουμε να αλλάξει η σύνθεση της κοινωνίας, πώς θα γίνει ένα παιδί που θα κάνει την κοινωνία μου αύριο; Ποια ανθρώπινα δικαιώματα θα έχει ένα παιδί; Ποια είναι η μαμά του, ποιος ο μπαμπάς του; Θα έχει δύο μαμάδες ή δύο μπαμπάδες; Την ελευθερία τη σεβόμαστε για τον κάθε άνθρωπο, το να μου αλλάξει όμως τον τρόπο ζωής δεν το επιτρέπω. Στο θέμα της τεκνοθεσίας διαφωνώ προσωπικά».

Η κατάθεση υπουργικής τροπολογίας σε συζητούμενο σχέδιο νόμου, με την οποία εισάγεται διαδικασία χορήγησης νέου τύπου άδειας διαμονής για εργασία πολιτών τρίτων χωρών, προκαλεί την έντονη αντίδραση του Αντ. Σαμαρά. Ο πρώην πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργός σε δηλώσεις του χαρακτηρίζει την πρωτοβουλία λανθασμένη, ζητά την απόσυρσή της και θεωρεί ότι «η χώρα μας γίνεται φάρος προσέλκυσης λαθρομεταναστών».

17 Δεκεμβρίου

Ολοκληρώνεται με τις ομιλίες των πολιτικών αρχηγών η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024. Ο Πρωθυπουργός εξαγγέλλει τη διάθεση επτακοσίων δεκαεπτά εκατομμυρίων (717.000.000) ευρώ σε ευάλωτους πολίτες και την κατάθεση του σχεδίου νόμου για την ίδρυση μη κρατικών Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην ονομαστική ψηφοφορία που ακολουθεί, τον

προϋπολογισμό υπερψηφίζουν εκατόν πενήντα οκτώ (158), στο σύνολό τους μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας και τον καταψηφίζουν εκατόν σαράντα δύο (142) βουλευτές. Τις δαπάνες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας υπερψηφίζουν διακόσιοι σαράντα εννέα (249) και της Προεδρίας της Δημοκρατίας διακόσιοι τριάντα εννέα (239) βουλευτές.

18 Δεκεμβρίου

Στην εισαγωγική του τοποθέτηση κατά την ενημέρωση των πολιτικών συντακτών ο κυβερνητικός εκπρόσωπος χαρακτηρίζει *«αυτονόητη την κομματική πειθαρχία σε νομοσχέδια και τροπολογίες»*, εξαιρώντας τον Αντ. Σαμαρά ως *«τον μόνο βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας που είναι πρώην πρωθυπουργός»*.

Αρχίζει στην εξεταστική επιτροπή η κατάθεση των μαρτύρων.

19 Δεκεμβρίου

Διεξάγεται η ονομαστική ψηφοφορία για την ψήφιση της υπουργικής τροπολογίας, με την οποία οργανώνεται διαδικασία χορήγησης νέου τύπου άδειας διαμονής για εργασία πολιτών τρίτων χωρών. Υπερψηφίζεται από διακόσιους εξήντα δύο (262) βουλευτές, προερχόμενους από τη συμπολίτευση και τις κοινοβουλευτικές ομάδες της Ελληνικής Λύσης-Κυριάκος Βελόπουλος, των Σπαρτιατών και του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος Νίκη, και την καταψηφίζουν τριάντα δύο (32) βουλευτές, μεταξύ των οποίων ο πρώην Πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς, ενώ η ανεξάρτητη βουλευτής Αρ. Παπαϊωάννου, η οποία έχει εκλεγεί με τον συνδυασμό της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζ. Κωνσταντοπούλου στη βασική εκλο-

γική περιφέρεια Β΄ Θεσσαλονίκης, δηλώνει *«παρών»*.

Απαντώντας σε ερώτηση κοινοβουλευτικών συντακτών για την αντίθεσή του στην τροπολογία, ο Αντ. Σαμαράς περιορίζεται να αναφέρει: *«Ό,τι είχα χρέος να πω, το είπα και όποιος ήθελε να καταλάβει, κατάλαβε»*.

20 Δεκεμβρίου

Το Υπουργικό Συμβούλιο συνέρχεται στην τελευταία συνεδρίαση της χρονιάς και συζητά την ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων.

22 Δεκεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις. Παρουσία των τηλεοπτικών συνεργείων αναφέρεται στην ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων, λέγοντας ότι *«εγκρίναμε στο υπουργικό συμβούλιο μια ιστορική μεταρρύθμιση, την ουσιαστική κατάργηση του κρατικού μονοπωλίου στην ανώτατη εκπαίδευση, με τη δυνατότητα πια ίδρυσης μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών, πανεπιστημίων. Μια μεταρρύθμιση που άργησε αρκετά χρόνια. Πιστεύω ότι θα στηριχθεί από την πλειοψηφία της κοινωνίας. Συνοδεύεται από ακόμη πιο τολμηρές αλλαγές για το δημόσιο πανεπιστήμιο, το οποίο εξακολουθούμε και στηρίζουμε με όλα τα μέσα τα οποία έχουμε στη διάθεσή μας. Οι προδιαγραφές που θα τεθούν για τα μη κρατικά-μη κερδοσκοπικά πανεπιστημιακά ιδρύματα που θα εγκατασταθούν στην Ελλάδα θα είναι εξαιρετικά υψηλές. Θέλουμε να αναβαθμιστεί συνολικά η ανώτατη παιδεία στη χώρα μας και δεν θα επιτρέψουμε αυτή η απελευθέρωση να μετατραπεί ουσιαστικά σε μια συνηθισμένη οικονομική δραστηριότητα»*. □